

Oznaczenie stali

1. Stale oznaczane wg ich zastosowania i właściwości mechanicznych i fizycznych

Ogólna forma oznaczenia jest następująca:

X000Y

gdzie:

X – oznaczenie rodzaju stali np.:

- S – Stale konstrukcyjne (np. S235)
- E – Stale maszynowe (np. E295)
- P – Stale na urz. ciśnień. (np. P460)
- L – Stale na rury (np. L360)
- B – Stale do zbrojenia (np. B500)
- Y – Stale do betonu spręż. (np. Y720)
- R – Stale na szyny (np. R820)
- H – Stale do walcowania na zimno
- DC, DD – Stale do walcowania (np. DD02, DC03)

000 – liczba odpowiadająca R_e (granicy plastyczności w MPa) lub R_m (granicy doraźnej wytrzymałości w MPa), twardości HRC lub oznaczenie cyfrowe kolejności stali w kierunku stali o rosnącej wytrzymałości

Y – oznaczenie dodatkowe np.:

- H – stal konstrukcyjna na kształtowniki (np. S355J0H)
- N – stal konstrukcyjna spawalna wyżarzona (np. S275N)
- GD – stal do powlekania na gorąco (np. S280GD+..)
- U – stal na narzędzia (np. C80U)
- +Z – stal powlekana cynkiem (np. S320GD+Z)
- M – stal walcowana (np. S550MC)
- C – stal walcowana na zimno
- Q – stal po ulepszeniu cieplnym (np. S500Q)
- L – stal do pracy w obniżonych temperaturach (np. S690QL)
- W - Weathering steel - stal trudnordzewiejąca odporna na korozję atmosferyczną

2. Stale oznaczane wg składu chemicznego

2.1 Stale niestopowe o średniej zawartości manganu <1%.

Znak stali składa się z następujących symboli:

- litery C
- liczby określającej 100-krotną wartość wymaganej zawartości procentowej węgla,
- symbolu dodatkowego wg normy

Przykład: Stal C45

2.2 Stale niestopowe o średniej zawartości manganu $\geq 1\%$, niestopowe stale automatowe i stale stopowe o zawartości każdego pierwiastka stopowego <5%.

Znak stali składa się z następujących składników:

- liczby określającej 100-krotną wartość wymaganej zawartości procentowej węgla,
- symboli pierwiastków chemicznych oznaczających składniki stopowe w stali (w kolejności malejącej zawartości pierwiastków,
- liczb oznaczających zawartości poszczególnych pierwiastków stopowych w stali. Każda liczba oznacza średni procent pierwiastka pomnożona przez współczynnik wg tablicy 1. i zaokrąglony do najbliższej liczby całkowitej,
- symboli dodatkowych zgodnie z normą.

Tablica 1

Pierwiastek	Współczynnik
Cr, Co, Mn, Ni, Si, W	4
Al, Be, Cu, Mo, Nb, Pb, Ta, Ti, V, Zr	10
Ce, N, P, S	100
B	1000

Przykład: Stal 28 Mn 6

2.3 Stale stopowe zawierające przynajmniej jeden pierwiastek stopowy $\geq 5\%$

Znak stali składa się z następujących symboli literowych i liczbowych:

- litery X
- liczby określającej 100-krotną wartość wymaganej zawartości procentowej węgla,
- symboli chemicznych oznaczających składniki stopowe stali, w kolejności malejącej zawartości pierwiastków,
- liczb oznaczających średni procent zawartości pierwiastków stopowych,
- symboli dodatkowych zgodnie z normą.

Przykład: Stal X5CrNi18-10

2.4 Stale szybkołnące

Znak stali zawiera:

- litery HS
- liczby oznaczającą średnie procentowe zawartości pierwiastków stopowych, zaokrąglone do liczby całkowitej i oddzielone kreską poziomą w następującym porządku: wolfram(W) - molibden(Mo) - wanad(V) - kobalt(Co)

Przykład: stal HS2-9-2

3. Stale oznaczane wg nr stali

Zgodnie z PN-En 10027-2:1994 każdy gatunek stali jest oznaczony także numerem, który można podać zamiast znaku stali. Numer stali zawiera 5 cyfr. (np. 1.4507)

